

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 23 листопада 2011 р. N 1210
Київ

Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Порядок обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, що додається.
2. Пенсійному фонду України забезпечити здійснення перерахунку пенсій, призначених особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, до набрання чинності цією постановою, за матеріалами пенсійних справ.
3. Міністерству охорони здоров'я та Міністерству надзвичайних ситуацій забезпечити оптимізацію системи проведення експертизи щодо встановлення причинного зв'язку хвороб з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих факторів, що виникли внаслідок Чорнобильської катастрофи, шляхом ліквідації обласних (міських) спеціалізованих лікарсько-консультативних комісій і скорочення кількості міжвідомчих експертних комісій до трьох і дитячих спеціалізованих лікарсько-консультативних комісій до двох та затвердити порядок участі Всеукраїнської громадської організації інвалідів "Союз Чорнобиль України" під час розгляду питання щодо встановлення причинного зв'язку хвороб з дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих факторів, що виникли внаслідок Чорнобильської катастрофи.
4. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.
5. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2012 року.

Прем'єр-міністр України

М.АЗАРОВ

Інд. 26

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 23 листопада 2011 р. N 1210

ПОРЯДОК

обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

1. Цей Порядок визначає механізм обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідно до статей **54 і 57** Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (далі - пенсії). Пенсії за бажанням осіб можуть призначатися виходячи із заробітної плати, одержаної за роботу в зоні відчуження в 1986-1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків.

2. Заробітна плата для обчислення пенсій враховується за будь-які 12 місяців підряд такої

роботи.

3. У разі коли особа пропрацювала у зоні відчуження:

1) з дня аварії не менш як 12 місяців підряд, за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати за будь-який повний календарний місяць роботи в зазначеній зоні;

2) на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС не менш як 12 місяців у період з 26 квітня 1986 р. до 1 серпня 1987 р., за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати за будь-який повний календарний місяць роботи в зоні відчуження. Якщо така особа виводилася із зони Чорнобильської АЕС за медичними показниками у зв'язку з переопроміненням, за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати за будь-який повний календарний місяць роботи на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС;

3) менш як 12 місяців підряд, пенсія обчислюється виходячи із заробітної плати за повні календарні місяці підряд у зоні відчуження;

4) менше календарного місяця у 1986-1990 роках, за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати, одержаної за роботу у зоні відчуження, за весь фактично відпрацьований час, в одному із неповних календарних місяців роботи протягом цих років, без додавання суми заробітної плати за період роботи за межами зони відчуження. У такому разі заробітна плата за весь фактично відпрацьований час ділиться на число відпрацьованих днів, а одержана сума множиться на 25,4. Якщо дні роботи припали на вихідні і святкові дні, розрахунок заробітної плати проводиться у такому ж порядку, як і за роботу у робочі дні, а доплата за вихідні і святкові дні, нарахована за фактично відпрацьований час, з урахуванням установленної кратності додається до суми обчисленої заробітної плати;

5) менше місяця та захворіла на променеву хворобу, пенсія обчислюється згідно із статтею 57 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".

4. Якщо робота проводилася вахтовим методом, визначення тривалості роботи у зоні відчуження і заробітної плати для обчислення пенсії здійснюється виходячи з того, що одна повна вахта (не менш як 14 робочих днів підряд) вважається повним місяцем.

5. У разі коли кількість відпрацьованих днів у неповному календарному місяці роботи більш як 25,4, пенсія обчислюється виходячи із заробітної плати за фактично відпрацьований час.

6. В усіх випадках премія, передбачена підпунктом 3 пункту 1 постанови Ради Міністрів УРСР, Укрпрофради від 10 червня 1986 р. N 207-7 (не більш як 400 карбованців на місяць), що була визначена умовами оплати праці для осіб, які безпосередньо брали участь у роботах, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи і запобіганням забрудненню навколишнього природного середовища, після проведеного розрахунку додається до суми обчисленого заробітку.

7. Пенсії призваних на військові збори військовозобов'язаних, які брали участь в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та працювали у зоні відчуження в 1986-1990 роках, призначаються виходячи із заробітної плати, яку вони одержували за основним місцем роботи, з урахуванням фактично відпрацьованого часу у зоні відчуження, характеру виконуваної роботи, місця і тривалості робочого дня (незалежно від періоду проведення розрахунку оплати праці за умови, якщо такий розрахунок проведено на підставі первинних документів про місце роботи і тривалість робочого дня згідно із сумарною кратністю оплати праці, встановленою у відповідні періоди за зонами небезпеки: у III зоні - 5, II - 4, I - 3). При цьому в усіх випадках заробітна плата для розрахунку пенсії не повинна бути нижчою від фактично одержаної суми у зазначений період.

8. В усіх випадках розмір середньомісячної заробітної плати для обчислення пенсії за роботу в зоні відчуження у 1986-1990 роках не може перевищувати 3 тис. карбованців.

9. Пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і пенсії у зв'язку з втратою годувальника з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС визначаються за формулою

$$П = Зс \times K_{зс} \times \frac{K_{в}}{100\%},$$

де П - розмір пенсії;

Зс - середня заробітна плата (дохід) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески, за 2006 рік, що застосовується для обчислення пенсії відповідно

до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

Кзс - середньомісячний коефіцієнт заробітної плати, який враховується під час обчислення пенсії;

Кв - розмір відшкодування фактичних збитків (у відсотках).

Середньомісячний коефіцієнт заробітної плати, який враховується під час обчислення пенсії (Кзс), визначається за формулою

$$K_{зс} = \frac{Ск}{К},$$

де Ск - сума коефіцієнтів заробітної плати (Кз1 + Кз2 + Кз3 + ... + Кзн) за кожний місяць роботи в зоні відчуження у 1986-1990 роках;

К - кількість місяців, за які розраховано коефіцієнти заробітної плати.

Коефіцієнт заробітної плати (Кз1, Кз2, Кз3, ..., Кзн) за кожний місяць роботи в зоні відчуження, який враховується під час обчислення пенсії, визначається за формулою

$$K_z = \frac{Зв}{Зсм},$$

де Кз - коефіцієнт заробітної плати;

Зв - сума заробітної плати за роботу в зоні відчуження за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати, за період 1986-1990 років;

Зсм - показник середньомісячної заробітної плати робітників та службовців, зайнятих у галузях національної економіки, згідно з додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. **N 1783** "Про заходи щодо поліпшення пенсійного забезпечення громадян" (Офіційний вісник України, 2003 р., N 47, ст. 2431), за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати, за період 1986-1990 років.

Розмір відшкодування фактичних збитків (Кв) визначається:

для пенсій по інвалідності - як відсоток втрати працездатності, визначений органами медико-соціальної експертизи;

для пенсій по втраті годувальника - як співвідношення кількості непрацездатних членів сім'ї до кількості таких членів сім'ї з урахуванням потерпілого (у відсотках)

$$K_v = \frac{K_y}{K_y + 1} \times 100\%,$$

де Ку - кількість непрацездатних членів сім'ї.

Під час визначення коефіцієнта заробітної плати у випадках, передбачених цим пунктом, середня заробітна плата за рік у відповідному періоді вважається середньомісячною платою робітників та службовців, зайнятих у галузях національної економіки, відповідного року.

10. Призначення пенсії із заробітної плати, одержаної за роботу за межами зони відчуження, провадиться на загальних підставах відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

11. Мінімальний розмір пенсії становить:

1) для учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС:

I групи інвалідності - 180 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

II групи інвалідності - 160 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

III групи інвалідності - 145 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

2) для інших інвалідів, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою:

I групи інвалідності - 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 січня 2012 р. і 150 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 липня

2012 р.;

II групи інвалідності - 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 січня 2012 р. і 125 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 липня 2012 р.;

III групи інвалідності - 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 січня 2012 р. і 110 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 липня 2012 р.;

3) для дітей-інвалідів - 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

4) для непрацездатних членів сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні:

на одного непрацездатного члена сім'ї - 50 відсотків пенсії по інвалідності померлого годувальника;

на двох і більше непрацездатних членів сім'ї - 100 відсотків пенсії по інвалідності померлого годувальника, що розподіляється між ними рівними частинами.

12. У разі коли розмір пенсійної виплати (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) не досягає в інвалідів -учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, I групи 285 відсотків, II групи - 255 відсотків, III групи - 225 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, виплачується щомісячна державна адресна допомога до пенсії у сумі, що не вистачає до зазначених розмірів.

У разі зміни прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, проводиться перерахунок зазначеної допомоги виходячи з розміру встановленого прожиткового мінімуму.

13. Щомісячна додаткова пенсія за шкodu, заподіяну здоров'ю, відповідно до Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" виплачується у таких розмірах до прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність:

1) особам, що належать до категорії 1:

з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС:

інвалідам I групи - 50 відсотків;

інвалідам II групи - 40 відсотків;

інвалідам III групи - 30 відсотків;

для інших інвалідів, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою:

з 1 січня 2012 р.:

інвалідам I групи - 30 відсотків;

інвалідам II групи - 20 відсотків;

інвалідам III групи - 15 відсотків;

з 1 липня 2012 р.:

інвалідам I групи - 36 відсотків;

інвалідам II групи - 24 відсотки;

інвалідам III групи - 18 відсотків;

2) особам, що належать до категорій 2-4:

з 1 січня 2012 р.:

особам, що належать до категорії 2, - 15 відсотків;

особам, що належать до категорії 3, - 10 відсотків;

особам, що належать до категорії 4, - 5 відсотків;

з 1 липня 2012 р.:

особам, що належать до категорії 2, - 18 відсотків;

особам, що належать до категорії 3, - 12 відсотків;

особам, що належать до категорії 4, - 6 відсотків;

3) дітям-інвалідам, а також хворим внаслідок Чорнобильської катастрофи на променеву хворобу - 18 відсотків.

14. Щомісячна компенсація сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи призначається на кожного непрацездатного члена сім'ї, який був на його утриманні, у розмірі 12 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

15. Підвищення пенсій непрацюючим пенсіонерам, які проживають на територіях радіоактивного забруднення, передбачене статтею 39 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", здійснюється в таких розмірах:

тим, що проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення, - 13,2 гривні;

тим, що проживають у зоні гарантованого добровільного відселення, - 10,5 гривні;

тим, що проживають у зоні посиленого радіоекологічного контролю, - 5,2 гривні.

16. Під час призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" не застосовуються коефіцієнти підвищення пенсій, передбачені пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 1 червня 1992 р. **N 296** "Про перерахунок державних пенсій" (ЗП України, 1992 р., N 6, ст. 139), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 3 грудня 1992 р. **N 677** "Про перерахунок державних пенсій" (ЗП України, 1992 р., N 12, ст. 293), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 13 січня 1993 р. **N 16** "Про порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 листопада 1992 року" (ЗП України, 1993 р., N 3, ст. 56), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 13 січня 1993 р. **N 17** "Про перерахунок державних пенсій, призначених до 1 січня 1993 року" (ЗП України, 1993 р., N 3, ст. 57), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 2 червня 1993 р. **N 397** "Про перерахунок пенсій, призначених до 1 червня 1993 року", пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1993 р. **N 673** "Про перерахування пенсій, призначених до 1 вересня 1993 року", пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 1993 р. **N 983** "Про перерахунок пенсій, призначених до 1 грудня 1993 року", абзацом другим пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 1994 р. **N 721** "Про підвищення розмірів пенсій, призначених до 1 жовтня 1994 р. та порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 жовтня 1994 року" (ЗП України, 1995 р., N 1, ст. 13), постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1994 р. **N 869** "Про підвищення розмірів пенсій" (ЗП України, 1995 р., N 3, ст. 57), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 1995 р. **N 41** "Про підвищення розмірів пенсій" (ЗП України, 1995 р., N 4, ст. 83), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 1995 р. **N 776** "Про підвищення розмірів пенсій та збільшення компенсаційних виплат деяким категоріям пенсіонерів" (ЗП України, 1996 р., N 2, ст. 51), пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 1996 р. **N 32** "Про підвищення розмірів пенсій, призначених до 1 січня 1996 р., та порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 січня 1996 року" (ЗП України, 1996 р., N 5, ст. 158), підпунктом "а" пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 19 березня 1996 р. **N 342** "Про підвищення розмірів пенсій, призначених до 1 березня 1996 р., та порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 березня 1996 року" (ЗП України, 1996 р., N 8, ст. 264).

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 23 листопада 2011 р. N 1210

ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Пункти 4 і 5 постанови Кабінету Міністрів України від 26 липня 1996 р. **N 836** "Про компенсаційні виплати особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (ЗП України, 1996 р., N 15, ст. 411).

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. **N 523** "Про затвердження нового Порядку обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Офіційний вісник України, 1997

р., число 23, с. 80).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2001 р. **N 861** "Про підвищення розмірів пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Офіційний вісник України, 2001 р., N 31, ст. 1392).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. **N 374** "Про підвищення розмірів пенсій, призначених відповідно до статті 54 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", а також пенсій, призначених відповідно до інших законів України, які раніше не підвищувались" (Офіційний вісник України, 2002 р., N 13, ст. 659).

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. **N 666** "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. N 523" (Офіційний вісник України, 2002 р., N 21, ст. 1038).

6. Пункт 4 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 р. **N 268** (Офіційний вісник України, 2004 р., N 10, ст. 598).

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 р. **N 894** "Про підвищення розмірів пенсій, призначених відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Офіційний вісник України, 2004 р., N 28, ст. 1875).

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. **N 1240** "Про внесення зміни до пункту 1 Порядку обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Офіційний вісник України, 2004 р., N 38, ст. 2497).

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2005 р. **N 1293** "Про збільшення розмірів пенсії деяким категоріям громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Офіційний вісник України, 2005 р., N 52, ст. 3328).